

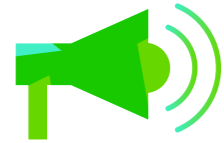
The logo for Klasm is a white shield with a rounded bottom, centered behind the word "Klasm".

Klasm

**Osallistu,
ratkaise
ja vaikuta!**

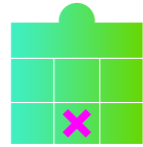
KILPAILUOHJELMA

Klash-haastekilpailu

11.4.

Kilpailuohjelman
julkaisu

18.6.

Tiimien
osallistumishakemuksien
viimeinen jättöpäivä

23.9.–31.10.

Kilpailutiimien
sparraus- ja
mentorointitilaisuudet

**Tammikuu
2020**

Voittajien
julkistaminen

11.4.–18.6.

Hakemuksien
vastaanotto

19.6.–6.9.

Tiimien arviointi ja
kilpailuun mukaan
pääsevien valinta

9.9.–29.11.

Ratkaisuehdotusten
suunnittelu

**2.12.2019
–8.1.2020**

Loppukilpailutuomariston työskentely

Sisällys

Mikä on Klash?	5
Miksi osallistua?	6
HAASTEET	7
KILPAILUUN HAKEMINEN	14
Tiimien osallistumis- hakemusten arviointi ja valinta	15
KILPAILU	17
Julkisuus kilpailun aikana	19
Kilpailun päättymisen ja hankintasopimukset	19

Mikä on Klash?

Klash on valtakunnallinen haastekilpailu ja ideakiihdyttämö, jossa haetaan uusia ratkaisuja kuntien määrittelemiin ongelmiin. Ratkaisut keskittyvät lisäämään ihmisten, ympäristön ja talouden hyvinvointia. Haastekilpailun järjestää Suomen Kuntaliitto ry.

Asiantuntijaraati valitsi syksyn 2018 aikana haastekilpailuun kolmen eri kunnan esittämät ongelmat, jotka muotoiltiin ratkaistaviksi haasteiksi yhdessä valittujen kuntien kanssa. Jokaisen haasteen osalta järjestetään erillinen suunnittelukilpailu, jossa valitaan yksi tai useampi toimija ratkaisemaan haastetta.

Kilpailu on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa kuntien haasteet avataan tiimeille, kuten start-upeille, järjestöille sekä opiskelijoille. Jokaiseen haasteeseen valitaan enintään 5 tiimiä, jotka pääsevät kehittämään ratkaisuehdotustaan eteenpäin yhteistyössä haastekilpailun järjestäjän, pilottikuntien ja mentoreiden kanssa.

Kilpailussa jatkuu päässeiden tiimien ratkaisuehdotuksista valitaan jokaisen haasteen

osalta paras tai parhaat. Suomen Kuntaliitto voi tehdä hankintasopimuksen voittajien kanssa ja pilotoida ratkaisuja osana Kuntaliiton T&K-toimintaa. Tavoitteena on, että kilpailun kautta löydetty ratkaisut ovat hyödynnettävissä mahdollisimman monessa suomalaisessa kunnassa.

Haastekilpailun avulla tuetaan yhteiskunnallisten ratkaisujen ideoimista, työstämisestä ja toteuttamista. Yhteiskunnallisten haastekilpailujen avulla löydetään monialaisia toimijatiimejä. Monialaista näkökulmaa tarvitaan erityisesti monimutkaisten ongelmien ratkaisuun, jossa sektori- ja toimialarajat täytyy ylittää. Haastekilpailu myös mahdollistaa keskusteluyhteyden sellaisten kumppaneiden kesken, joiden olisi muuten vaikea kohdata toisiaan. (Toivonen, Nordbäck & Takala 2018.)

Haastekilpailuun valittiin kolmen kunnan esittämät ongelmat, jotka muotoiltiin ratkaistaviksi haasteiksi. Etsittävät ratkaisut ovat sellaisia, joita on mahdollista hyödyntää useissa Suomen kunnissa.

Miksi osallistua?

Haastekilpailun tavoitteena on parantaa Suomen kuntien elinvoimaa konkreettisten uusien ratkaisujen avulla. Haastekilpailu on erinomainen keino löytää ratkaisuja ja ratkaisijoita yhteiskunnallisille haasteille. Suomen Kuntaliitto haluaa tukea uudistavan ja kokeilevan toimintakulttuurin syntymistä, jonka kautta voidaan saavuttaa taloudellisia ja toiminnallisia hyötyjä. Haastekilpailun avulla luodaan uudenlaisia yhteistyömalleja sekä pyritään lisäämään ratkaisukeskeistä ja ennakkoluulotonta toimintakulttuuria Suomen kunnissa.

Ole mukana vaikuttamassa tulevaisuuden ratkaisuihin kunnissa. Kokoa monipuolinen tiimi, osallistu kilpailuun ja ratkaise Klashin haaste!

HAASTEET

Kuntien esittämät ongelmat on muotoiltu haasteiksi, joiden tavoitteena on tarjota tiimeille hyvät edellytykset kilpailuun osallistumiseen. Pyrkimyksenä on innostaa monenlaisia kilpailutiimejä mukaan ja samalla auttaa niitä ehdottamaan laadukkaita, oivaltavia ja toimivia ratkaisuehdotuksia määriteltyihin haasteisiin. Haastekuvauksissa on pyritty selkeyteen, riittävään rajaamiseen ja samalla väljyyteen ihanteellisen lähtökohdan luomiseksi uusien, rohkeiden, toimivien sekä skaalautuvien ja yhteiskunnallisesti vaikuttavien ratkaisujen kehittämiseksi.

1. HAASTE:

Liikkumispalvelu haja-asutusalueille

Julkinen liikenne heikentyy kunnissa ja palvelut keskittyvät kuntakeskuksiin. Miten voisimme löytää uusia tapoja ihmisten, tavaroiden ja palveluiden kokonaistehokkaaseen liikkumiseen haja-asutusalueilla?

HAASTEEN KUVAUS

Useissa kunnissa julkinen liikenne näivetty samalla kun palvelut keskittyvät kuntakeskuksiin. Haja-asutusalueella, missä asutaan harvassa ja etäisyydet ovat pitkiä, asukkaat joutuvat eriarvoiseen asemaan palveluiden saavutettavuuden ja saatavuuden suhteen. Maaseudulla terveyskeskukseen ja apteekkiin on matkaa keskimäärin seitsemän kilometriä, kun kaupunkialueella matkaa on keskimäärin kaksi kilometriä. Riippuvuus yksityisautoilusta kasvaa, mutta kaikilla ei ole mahdollisuuksia liikkumiseen omalla autolla johtuen esimerkiksi yksityisautoilun korkeista kustannuksista, nuoresta iästä, ikääntyneiden ajokorttien vanheneemisesta tai ajokyvyn heikkenemisestä.

Kunnat järjestävät palveluita asukkaille. Kuljetusten järjestäminen on merkittävä kustannus kunnille. Kunnat vastaavat mm. koulukuljetuksista, esikoulukuljetuksista, päivätoiminnan kuljetuksista, terveyden- ja sosiaalihuollon

kuljetuksista, sekä ateria- ja lähettikuljetuksista. Esimerkiksi koulukyytien kustannukset ovat lähes kaksinkertaistuneet kymmenessä vuodessa. Viidesosa koululaisista, eli yli 120 000 lasta ja nuorta kulkee kouluun koulukuljetuksilla ja kunnille kyytien järjestäminen maksaa vuosittain yli 180 miljoonaa euroa.

Nykyiset ihmisten, tavaroiden ja palveluiden liikkumisen järjestelmät ovat hyvin pirstaleisia. Kunnissa on paljon toimijoita, jotka kuljettavat ihmisiä ja tavaroita päivittäin. Toimijat eivät tee riittävästi yhteistyötä tai pyri kokonaistehokkaisiin ratkaisuihin. Yritysten tuottamien liikkumisen palveluiden lisäksi kunnissa on paljon yksityisliikennettä, kuten työmatkoja ja harrastuskyytejä. Kokonaisuutena liikkumiseen käytetään huomattava määrä tarpeettomia ajallisia ja taloudellisia resursseja ja energiaa.

ETSITTÄVÄ RATKAISU

Etsimme skaalautuvaa ratkaisua, joka lisää ihmisten mahdollisuuksia liikkumiseen haja-asutusalueilla, lisää palveluiden saavutettavuutta, vähentää yksityisautoilun tarvetta ja kuljetusten ympäristövaikutuksia sekä hillitsee kasvavia kuljetuskustannuksia kunnissa. Tavoitteena on yhdistää olemassa olevia ihmisten, tavaroiden ja palveluiden liikkumisen muotoja, lisäten yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Ratkaisun avulla pyritään kylien, taajamien ja kunnan alueiden eriarvoisuuden vähenemiseen palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden suhteen. Samalla pyritään asukkaiden hyvinvoinnin lisääntymiseen, viihtyvyyden paranemiseen sekä ikääntyneiden kotona asumisen pidentämiseen. Näin kunnat voivat tuottaa palvelut siellä missä se on kustannustehokasta samalla huolehtien niiden laadusta, saatavuudesta ja saavutettavuudesta.

Toimiva ratkaisu voi perustua esimerkiksi digitaaliseen palvelualustaan ja mobiilisovellukseen, joiden avulla julkisen, kaupallisen ja yksityisen liikkumisen resurssien käyttöä pystytään merkittävästi tehostamaan. Ratkaisu voi esimerkiksi tunnistaa ja mallintaa kunnan nykyiset kuljetukset (mitä kuljetetaan, reitit, aikataulut, erityislanteet ja erityisryhmät) sekä luoda toimivampia ja tehokkaampia malleja kuljetusten kokonaisvaltaiseen suunnitteluun, hallintaan ja seurantaan. Ratkaisu voi tuottaa kokonaisratkaisun määriteltyyn haasteeseen, tuottaa osaratkaisun, joka lisää koettua laatua ja vähentää kustannuksia, yhdistää olemassa olevia ratkaisuja tavoitteisiin pääsemiseksi tai ehdottaa täysin uutta tapaa haasteen ratkaisemiseen.

HAASTEEN TAUSTOJA

Liikkumisen palvelut ovat kehittyneet nopeasti ja erilaisia Mobility as a Service -malleja on kehitetty ja kokeiltu kasvavissa määrin myös haja-asutusalueilla. Alla joitain aiheeseen liittyviä lähteitä.

Kanta-Hämeen maakuntakartat ja kehityssuunnitelmat
<https://hameenliitto.fi/fi/maakuntakaava-2040-tausta-aineistot-ja-selvitykset>

Väylävirasto <https://vayla.fi>

Ylläs MaaS -kokeilu <https://vayla.fi/-/liikkumisen-palveluita-kokeiltiin-haja-asutusalueella-yllas-maas-kokeilusta-myonteista-palautetta#.XK2WYJgzYuU>

Liike-tutkimusraportti
<https://drive.google.com/file/d/0B87ZwztnNF2VMTNFRWJ4N2Q4Wlk/view>

HAASTEEN PILOTTIKUNTA

Haasteen pilottikuntana toimii Janakkalan kunta. Asukkaita Janakkalassa on 16 900 ja pinta-alaltaan 586 km² kunnassa on kaksi kuntakeskusta ja 17 aktiivista kylää. Kunnassa toimii yhdeksän koulu, seitsemän päiväkotia sekä kaksi kirjastoa, terveysasemaa ja hammas-hoitola. Janakkalassa kuljetusoppilaat tekevät noin 150 000 henkilömatkaa vuosittain.

Kunnan tavoitteena on löytää parempi ratkaisu ihmisten, tavaroiden ja palveluiden kokonaistehokkaaseen liikkumiseen. Tällä hetkellä kunta käyttää vuosittain n. 1,3 miljoonaa euroa kuljetusten järjestämiseen. Tämä sisältää mm. 500 000 euron koulukuljetuskustannukset, 300 000 euron taksikustannukset, 200 000 euron ateria- ja lähettikustannukset, 100 000 euron joukkoliikennekustannukset, 50 000 euron esikoulukuljetukset ja 50 000 euron päivätoiminnan kuljetuskustannukset.

2. HAASTE:

Alusta kuntalaisten omaehtoiselle toiminnalle

Kuntien kyky huolehtia palveluista heikentyy samalla kun kuntalaisten odotukset ja omaehtoisen toiminnan tarve kasvavat. Miten voisimme auttaa ihmisiä aktivoitumaan ja parantamaan yhdessä elinympäristöään ja hyvinvointiaan?

HAASTEEN KUVAUS

Usean kunnan kyky tuottaa ja tarjota laadukkaita palveluita on heikentynyt. Resurssit eivät riitä kaikkien julkisten palveluiden, rakennusten, tilojen ja yhteisten alueiden ylläpitoon tai niiden kehittämiseen. Samaan aikaan eriarvoisuus alueiden välillä kasvaa, kun palveluita keskitetään ja resursseja ohjataan kuntakeskuksiin. Tietyillä alueilla myös kuntalaisten kyky huolehtia ympäristöstään ja hyvinvoinnistaan on heikentynyt.

Yhteisöllisyys ja aktiivisuus nousevat tärkeiksi tavoiksi ottaa oma elinympäristö haltuun, lisätä yhteistyötä sekä parantaa mahdollisuuksia omaehtoiseen hyvinvoinnista huolehtimiseen. Nykyisten osallistumisen tapojen rinnalle

tarvitaan rohkeampia osallistumisen malleja ja palveluita sekä monipuolisempia aktiivisuuden tapoja, jotka voimaannuttavat ihmiset toimimaan itse ja yhdessä kunnan kanssa.

Kunnan puolelta haasteena on päästää irti perinteisistä toimintatavoista ja löysätä sääntelyä, jotta omaehtoinen toiminta tulee paremmin mahdolliseksi. Avoimuuden ja kuntalaisten osallistumisen kulttuuri vaatii pitkäjänteistä kehittämistä osallistumisen ja paikallisaktiivisuuden lisäämiseksi.

ETSITTÄVÄ RATKAISU

Etsimme skaalautuvaa ratkaisua, jonka avulla ihmiset pystyvät paremmin aktivoitumaan ja kehittämään yhdessä kunnan kanssa omaa asuinympäristöään ja hyvinvointiaan, esimerkiksi hankkimalla rahoitusta, hyödyntämällä yhteisiä resursseja tai tuottamalla vertaispalveluja. Olennaista on auttaa kuntalaisia ja kuntia tekemään rohkeasti tekoja yhteisen hyvän puolesta.

Ratkaisun avulla pyritään esimerkiksi siihen, että kuntalaiset voivat järjestäytyä ja toimia yhdessä kehityshankkeiden eri rooleissa ja vaiheissa. Lisäksi ratkaisun tulisi kannustaa ja auttaa kuntia kehittämään aktiivisesti osallisuutta sekä luomaan malleja avoimeen ja yhteiseen hyvinvoinnin parantamiseen.

Toimiva ratkaisu voi perustua digitaaliseen palveluun tai alustaan, jonka kautta eri osalliset ympäri Suomea voivat helposti ja tehokkaasti toteuttaa elämää parantavia hankkeita yhdessä. Ratkaisu voi tuottaa kokonaisratkaisun määriteltyyn haasteeseen, tuottaa olennaisen osaratkaisun, yhdistää olemassa olevia ratkaisuja tavoitteisiin pääsemiseksi tai ehdottaa täysin uutta tapaa haasteen ratkaisemiseen.

HAASTEEN TAUSTOJA

On olemassa paljon erilaisia malleja, tapoja ja välineitä lisätä ihmisten mahdollisuuksia osallisuuteen, osallistavaan kaupunkikehittämiseen sekä kuntien ja kuntalaisten yhteistyöhön. Alla joitain aiheeseen liittyviä lähteitä.

Kaupunkiaktivismi-tietopankki <https://www.kaupunkiaktivismi.fi>

Tampereen joukkorahoituskokeilu <https://mesenaatti.me/pormestarin-joukkorahoituskokeilu>

Kreava Kerava -malli <http://www.kreavakerava.fi>

Tietoa kuntien jo tarjoamista osallistumis- ja vaikuttamistavoista

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/demokratia-ja-osallisuus/kuntalaisten-osallistuminen>

<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2018/kunnat-tarjoavat-kuntalaisille-yha-enemman-erilaisia-osallistumis-ja>

HAASTEEN PILOTTIKUNTA

Haasteen pilottikuntana toimii Joensuu kaupunki, joka haluaa luoda alustan ja toimintatavan, joiden kautta kuntalaiset voivat edistää ja tukea kuntalaislähtöisiä projekteja asuinympäristön ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Joensuu on kiinnostunut kehittämään kuntalais- ja yhteisölähtöistä tekemistä, jossa kuntalaiset voivat osallistua heille tärkeiden alueiden ja asioiden kehittämiseen oman kiinnostuksensa mukaisesti. Kaupungin toiveena on pystyä toteuttamaan kuntiin ”ylimääräistä” ja samalla avata kuntalaisille kanavia toteuttaa omaehtoisia projekteja ja löytää niille tukea muilta kuntalaisilta. Joensuun kaavailemat ratkaisut haasteeseen voivat olla erilaisia, esimerkiksi alusta-, palvelu- ja prosessiratkaisuja, jotka tarjoavat kunnille rohkean mahdollisuuden uudenlaiseen yhteistyöhön kunnan ja kuntalaisten välillä.

3. HAASTE:

Nuoret opintopolulle

Liian moni nuori ei koe aloittamaansa opiskelua merkityksellisenä ja keskeyttää toisen asteen opintonsa, jolloin he toimivat omaa pitkän ajan etuaan vastaan. Miten voisimme auttaa nuoria paremmin löytämään oman opintopolkunsaa ja pysymään opintopolullansa?

HAASTEEN KUVAUS

Peruskoulun loppuvaiheessa, sen jälkeen sekä toisen asteen koulutuksen alkuvaiheessa monen nuoren on vaikea löytää omaa opintopolkuaan. Peruskoulun jälkeisissä opinnoissa edellytetään myös vastuullisuutta ja taitoja vastata itsenäisesti opintojen etenemisestä, mikä on monille opiskelijoille haasteellista.

Opintojen aloittamatta jättämisellä tai niiden keskeyttämisellä on merkittäviä vaikutuksia nuorten hyvinvointiin. Me-säätiön mukaan Suomessa on yli 60 000 työelämästä ja koulutuksesta syrjässä olevaa 15–29-vuotiasta nuorta. Opintojen keskeyttämisen on katsottu lisäävän nuorten riskiä muun muassa työttömyyteen, köyhyyteen sekä sosiaaliseen syrjäytymiseen. Tutkimusten mukaan peruskoulun varaan jäävillä nuorilla syrjäytymisriski on jopa 30 %. Viime vuosina opintojen keskeyttäminen on lisääntynyt valtakunnallisesti ja ongelma koskee kaikkia kuntia.

On oletettavaa, että tulevaisuudessa nopeasti muuttuva työelämäkenttä vaikeuttaa entisestään oman opintopolun löytymistä sekä lisää tarpeita kouluttautumiseen. Joidenkin arvioiden mukaan jo nyt työmarkkinoilta on hävinnyt 600 000 työpaikkaa, jotka eivät ole vaatineet koulutusta (Polkuja työhön, 2018).

Nuorten elämänhallintaan, hyvinvointiin ja sosiaaliseen asemaan liittyvät ongelmat ennakoivat opiskelun keskeyttämistä ja tätä kautta riski syrjäytymiseen kasvaa. Ongelma on tunnustettu moniulotteinen. Oman opintopolun löytämisen ja sillä pysymisen vaikeuksiin vaikuttaa esimerkiksi nuoren oma kokemusmaailma; fyysinen ja psyykinen terveydentila; emotionaalinen, henkinen ja sosiaalinen hyvinvointi; vuorovaikutus perheen, ystävien, viiteryhmiin ja oppilaitoksen henkilökunnan kanssa; ylisukupolvinen huono-osaisuus sekä muut rakenteelliset haasteet.

ETSITTÄVÄ RATKAISU

Etsimme skaalautuvaa ratkaisua, jonka avulla yhä useampi nuori voi saada henkilökohtaista apua varhaisessa vaiheessa, ennen kuin nuoren ongelmat kasvavat tai kärjistyvät. On tärkeää, että löydettäisiin keinoja, joilla voidaan lisätä opintojen merkityksellisuutta, tunnistaa opintojen keskeyttämiseen johtavia riskejä sekä auttaa nuoria pysymään opintopolulla. Haettavan ratkaisun tulee toimia valtakunnallisesti useissa kunnissa, erilaisissa oppilaitoksissa, monenlaisissa elämäntilanteissa ja todennettavasti auttaa nuoria oman opintopolun löytämisessä ja sillä pysymisessä.

Ratkaisun avulla voidaan pyrkiä parantamaan nuorten, perheiden, viiteryhmiin ja/tai oppilaitoksen henkilökunnan mahdollisuuksia tai kyvykkyyttä auttaa nuoria. Ratkaisun avulla haetaan esimerkiksi opintojen merkityksellisuuden kokemuksen lisääntymistä ja/tai aloitettujen opintojen keskeytymisen vähenemistä.

Toimiva ratkaisu voi esimerkiksi hyödyntää data-analytiikkaa, koneoppivaa teknologiaa, digitaalista palvelumuotoilua tai muita tapoja nuorten haasteiden ja mahdollisuuksien näkyväksi tekemisessä, ongelmatilanteiden tunnistamisessa, arvioimisessa ja ennakoinnissa ja/tai oman opintopolun rakentamisessa ja seuraamisessa. Ratkaisu voi tuottaa kokonaisratkaisun määriteltyn haasteeseen, tuottaa olennaisen osaratkaisun, yhdistää olemassa olevia ratkaisuja tai ehdottaa täysin uutta tapaa haasteen ratkaisemiseen.

HAASTEEN TAUSTOJA

Nuorten koulutukseen liittyviä kysymyksiä ja haasteita on selvitetty laajasti erilaisissa tutkimuksissa ja hankkeissa. Esimerkiksi Me-säätiö on selvittänyt laajasti nuorten syrjäytymisen kysymyksiä, niihin liittyviä haasteita sekä kehittänyt työkaluja syrjäytymisen ja siihen liittyvien aiheiden ymmärtämiseen. Sitran Helsinki Design Labin julkaisema kirja Recipes for Systemic Change (sivut 141-179) tarjoaa laajan katsauksen haasteen taustoihin. Alla joitain aiheeseen liittyviä lähteitä.

Me-säätiö <https://www.mesaatio.fi>

Etuuspolut-visualisointityökalu <http://data.mesaatio.fi/etuuspolut>

Syrjäytymisen dynamiikka <http://data.mesaatio.fi/syrjaytymisen-dynamiikka>

Tajua mut -toimintamalli <https://www.tajuamut.fi/materiaalipankki>

Polkuja työhön -hanke <http://www.polkujatyohon.fi>

Recipes for Systemic Change -julkaisu <http://helsinkidesignlab.org/instudio>

HAASTEEN PILOTTIKUNTA

Haasteen pilottikuntana toimii Vantaan kaupunki ja sen sivistystoimen nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue kump-paninaan Vantaan ammattiopisto Varia. Kaupungin strategisena tavoitteena on vähentää opintojen keskeyttämistä ammatillisessa koulutuksessa. Kaupungissa on valmistunut vuosille 2019–2021 myönteisen erityiskohtelun toiminta-ohjelma, jonka tavoitteena on vähentää hyvinvointieroja Vantaalla.

Ammattiopisto Variassa koulutuksen keskeyttäneiden opiskelijoiden määrä on ollut suhteellisen korkea verrattuna maan keskiarvoon. Opiskelijahuollon ja opetushenkilöstön tukitoimista huolimatta 15–17 % opiskelijoista on eronnut oppilaitoksesta suorittamatta aloittamia opintoja loppuun. Variassa on koulutettu opettajia ja muita henkilöstöä opiskelijoiden kohtaamiseen, ryhmäyttä-miseen, uusiin pedagogisiin menetelmiin ja erityisten tukitarpeiden yksilölliseen huomioimiseen.

Nuorten kokemista ongelmista on olemassa tilastotietoa yleisellä tasolla, mutta keskeyttämisvaarassa olevien opiskelijoiden tuen tarvetta ei pystytä tunnistamaan riittävän ajoissa eikä riittä-vää tai nuoren tilanteeseen sopivaa tukea voida tarjota kaikille opiskelijoille.

KILPAILUUN HAKEMINEN

Haastekilpailu avataan tiimeille 11.4.2019.
Haastekilpailu muodostuu kolmesta erillisestä haasteesta. Jokaisen haasteen osalta järjestetään oma erillinen suunnittelukilpailu.

Tiimit voivat hakea kilpailuun lähettämällä osallistumishakemuksen 18.6.2019 klo 16.00 mennessä osoitteessa klash.fi.

Suunnittelukilpailujen kautta pyritään löytämään parhaat tiimit ratkaisemaan valitut haasteet. **Tiimien tulee koostua 3-5 henkilöstä. Parhaisissa tiimeissä yhdistyy erilainen ja monipuolinen osaaminen. Tiimeiltä odotetaan sitoutumista ja kyvykkyyttä ratkaisuideansa kehittämiseen.** Osallistumishakemus sekä siihen liittyvä dokumentaatio ja kysymykset on toimitettava suomen kielellä kuvattujen ohjeiden mukaisesti.

Kyse on EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnasta, joka toteutetaan hankintalain 54 § mukaisena suunnittelukilpailuna. Suunnittelukilpailut julkaistaan kolmena hankintailoituksena Euroopan unionin ja Suomen virallisissa hankintakanavissa, TED:ssä (<https://ted.europa.eu>)

ja HILMA:ssa (www.hilma.fi). Hankintailoituksen liitteenä ja klash.fi-sivustolla kuvataan haastekilpailua sekä hankintaprosessia koskevat tarkemmat tiedot sekä osallistumisohjeet.

Tarkentavia kysymyksiä voi esittää sähköpostin info@klash.fi kautta kilpailun aikana. Muilla tavoilla esitettyihin kysymyksiin ei voida vastata. Haastekilpailun järjestäjä vastaa kysymyksiin viimeistään kahden viikon kuluessa niiden esittämisestä ja kysymykset sekä niiden vastaukset julkaistaan sivustolla. Kysymyksen esittäjää koskevia tietoja ei julkaista. **Viimeiset kysymykset on esitettävä 17.5.2019 klo 16.00 mennessä.**

Tutustu haasteisiin

Kokoa 3-5 henkilön ratkaisijatiimi

Esitä tarkentavat kysymykset viimeistään 17.5.

Hae mukaan viimeistään 18.6.

Tiimien osallistumishakemusten arviointi ja valinta

Osallistumishakemusten arvioinnin tavoitteena on valita kilpailuun sellaisia tiimejä, joilla on monipuolista osaamista haasteiden ratkaisemisesta, ymmärrystä valitun haasteen aihepiiristä ja kohderyhmästä sekä idea siitä, miten tiimi vastaa haasteeseen. Jokaisen kolmen haasteen osallistumishakemusten arviointiin muodostetaan asiantuntijaraati, joka arvioi ja valitsee lähetetyistä hakemuksista ne tiimit, jotka pääsevät mukaan kilpailuun. Asiantuntijaraatien kokoonpano muodostuu Kuntaliiton, Klash-kumppaneiden ja kuntien asiantuntijoista.

Arviointikriteerit:

1. Tiimin monipuolisuus
2. Tiimin osaaminen
3. Alustava konsepti

Tiimin monipuolisuuden osalta arvioidaan tiimin jäsenten kykyä ongelmanratkaisuun ja toimivien ratkaisujen kehittämiseen. Monipuolisuudella tarkoitetaan sitä, että tiimin jäsenillä on toisiinsa nähden erilaista ongelmanratkaisuun liittyvää osaamista sekä kattava yhteistoimintamalli. Tiimin monipuolisuus arvioidaan toimitettavan kuvauksen perusteella.

Arviointi toteutetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1 (välttävä)	2 (tydyttävä)	3 (erinomainen)
Kuvauksen perusteella tiimin jäsenillä ei ole monipuolista - toisistaan poikkeavaa - osaamista eikä kuvauksesta ilmene miten monipuolista osaamista pyritään hyödyntämään haasteenratkaisussa.	Kuvauksen perusteella tiimin jäsenillä on monipuolista - toisistaan poikkeavaa - osaamista tai kuvauksesta ilmenee miten monipuolista osaamista pyritään hyödyntämään haasteenratkaisussa.	Kuvauksen perusteella tiimin jäsenillä on monipuolista - toisistaan poikkeavaa - osaamista sekä kuvauksesta ilmenee miten monipuolista osaamista pyritään hyödyntämään haasteenratkaisussa.

Tiimin osaamisen osalta arvioidaan tiimin **monipuolista** ja **ajantasaista** ratkaistavan haasteen aihepiiriin ja esitetyn ratkaisuidean kannalta olennaista substanssiosaamista. Ongelmien ratkaisemisella ja ratkaisujen kehittämällä tarkoitetaan osaamista palvelumuotoilusta, teknologiasta, liiketoiminnasta, tutkimuksesta ja kokeilutoiminnasta. Osaaminen arvioidaan kolmen tiimin jäsenen osalta. Tiimi määrittää itse arvioitavat tiiminjäsenet.

Arviointi toteutetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1 (välttävä)	2 (tydyttävä)	3 (erinomainen)
Kuvauksen perusteella tiimin jäsenillä ei ole kattavaa haasteen ratkaisemiseen ja ratkaisujen kehittämiseen tarkoitettua osaamista palvelumuotoilusta, teknologiasta, liiketoiminnasta, tutkimuksesta ja kokeilutoiminnasta eikä kyseistä haastetta koskevaa substanssiosaamista (ks. haastekuvaukset).	Kuvauksen perusteella tiimin jäsenillä on kattavaa haasteen ratkaisemiseen ja ratkaisujen kehittämiseen tarkoitettua osaamista palvelumuotoilusta, teknologiasta, liiketoiminnasta, tutkimuksesta ja kokeilutoiminnasta tai kyseistä haastetta koskevaa substanssiosaamista (ks. haastekuvaukset).	Kuvauksen perusteella tiimin jäsenillä on kattavaa haasteen ratkaisemiseen ja ratkaisujen kehittämiseen tarkoitettua osaamista palvelumuotoilusta, teknologiasta, liiketoiminnasta, tutkimuksesta ja kokeilutoiminnasta ja kyseistä haastetta koskevaa substanssiosaamista (ks. haastekuvaukset).

Alustavaa konseptia arvioidaan siksi, että saadaan käsitys tiimien kyvykkyydestä ratkaista kuvatut haasteet. Alustava konsepti ei sido tiimiä lopullisen ratkaisutyön osalta. Alustava konseptin osalta arvioidaan sitä, miten täsmällisesti tiimi pystyy **vastaamaan annettuun haasteeseen** ja kuinka hyvin tiimi on ymmärtänyt haasteen **kohderyhmän**.

Arviointi toteutetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1 (välttävä)	2 (tyytyttävä)	3 (erinomainen)
Alustavaa konseptia koskeva kuvaus ei vastaa täsmällisesti tai kattavasti kuvattuun haasteeseen eikä kohderyhmää koskevia analyysejä ole haasteen ratkaisun näkökulmasta tehty kattavalla tai täsmällisellä tavalla.	Alustavaa konseptia koskeva kuvaus vastaa täsmällisesti tai kattavasti kuvattuun haasteeseen tai kohderyhmää koskeva analyysi on haasteen ratkaisun näkökulmasta tehty kattavalla tai täsmällisellä tavalla.	Alustavaa konseptia koskeva kuvaus vastaa täsmällisesti tai kattavasti kuvattuun haasteeseen ja kohderyhmää koskeva analyysi on haasteen ratkaisun näkökulmasta tehty kattavalla tai täsmällisellä tavalla.

Arvioinnin lopputuloksena jokaisen haasteen ratkaisijoiksi valitaan enintään 5 tiimiä, joita sparrataan ja mentoroidaan ratkaisuehdotuksen kehittämiseksi.

Tiimien mentorointi

Kilpailuun valitut tiimit pääsevät osallistumaan mentorointitilaisuuksiin, joihin kootaan jokaisen haasteen osalta parasta mahdollista osaamista. Tavoitteena on tukea tiimejä lopullisen ratkaisuehdotuksen kehittämiseksi. Mentoreiksi valitaan haasteiden aihealueen substanssi-osaajia ja liiketoiminnan eri osa-alueiden tunnettuja asiantuntijoita. Mentorointitilaisuuksia järjestetään sekä Helsingissä että haasteiden pilottikunnissa eli Janakkalassa, Joensuussa ja Vantaalla. Tiimien tarpeista riippuen mentorointitilaisuuksia voidaan järjestää useampia. Projektiryhmän mentorit tarjoavat tiimeille tämän lisäksi jatkuvaa sparrausta tilaisuuksien välisenä aikana.

Mentoroinnin aihealueita voivat olla esimerkiksi:

- **Myynti ja markkinointi**
- **Liiketoimintamallit**
- **Palvelumuotoilu**
- **Kasvun rakentaminen**

Mentorit tullaan esittelemään Klash.fi-sivustolla.

KILPAILU

Valitut tiimit kilpailevat suunnittelukilpailujen voitosta. Päätökset suunnittelukilpailujen voittajista tekee kilpailun osallistujista riippumaton tuomaristo, joka arvioi ehdotuksia nimettömästi ja yksinomaan hankinta-ilmoituksessa esitetyillä perusteilla. Tuomaristo koostuu henkilöistä, joilla on kokemusta kuntien kehitystoiminnasta, kuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä tai kyseiseen haasteeseen liittyvästä substanssialueesta. Tuomariston jäsenet julkistetaan kilpailun aikana klash.fi-verkkosivustolla.

Tavoitteena on, että lopulliset ratkaisuehdotukset toimitetaan 29.11.2019 mennessä. Ratkaisuehdotusten lopullinen jättöaika tarkennetaan kilpailutiimeille. Ilmoitetun lopullisen ajankohdan jälkeen toimitettuja ratkaisuja ei oteta huomioon voittajaa valittaessa.

Tuomaristo arvioi ratkaisuehdotusten paremmuusjärjestystä ja ansioita seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1. **Ratkaisun vaikuttavuus**
2. **Ratkaisun innovatiivisuus**
3. **Ratkaisun skaalautuvuus**

Ratkaisun vaikuttavuudella tarkoitetaan ratkaisun merkittävyyttä ja sen tuomia laajoja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Vaikuttavuutta mitataan suhteessa nykyiseen tasoon ja tapaan toimia. Ratkaisun kohderyhmän on oltava selkeä ja sen on tuotettava arvoa näille ihmisille tai organisaatioille.

1 (välttävä)	2 (tyytyttävä)	3 (erinomainen)
Ratkaisun vaikuttavuus suhteessa nykytilanteeseen ei ole selkeä eikä kilpailutyön pohjalta voida olettaa, että vaikuttavuus yhteiskuntaan olisi haasteen ratkaisun näkökulmasta suuri.	Ratkaisun vaikuttavuus suhteessa nykytilanteeseen on erityisen selkeä tai kilpailutyön pohjalta voidaan arvioida, että potentiaalinen vaikuttavuus yhteiskuntaan voisi olla haasteen ratkaisun näkökulmasta suuri.	Ratkaisun vaikuttavuus suhteessa nykytilanteeseen on erityisen selkeä ja kilpailutyön pohjalta voidaan arvioida, että potentiaalinen vaikuttavuus yhteiskuntaan voisi olla haasteen ratkaisun näkökulmasta suuri.

Ratkaisun innovatiivisuudella

tarkoitetaan sen uutuusarvoa. Se lähestyy haastetta uudesta näkökulmasta ja tarjoaa siihen ratkaisun, jota olemassa olevat ratkaisut eivät ole tarjonneet.

1 (välttävä)	2 (tydyttävä)	3 (erinomainen)
Ratkaisun innovatiivisuus ei tule riittävän selkeästi esille eikä kilpailutyön pohjalta voida olettaa, että kyseessä olisi ratkaisu, joka ratkaisisi haastetta olemassa olevista ratkaisuksista poikkeavalla tavalla.	Ratkaisun innovatiivisuus tulee riittävän selkeästi esille tai kilpailutyön pohjalta voidaan olettaa, että kyseessä olisi ratkaisu, joka ratkaisisi haasteen olemassa olevista ratkaisuksista poikkeavalla tavalla.	Ratkaisun innovatiivisuus tulee riittävän selkeästi esille ja kilpailutyön pohjalta voidaan olettaa, että kyseessä olisi ratkaisu, joka ratkaisisi haasteen olemassa olevista ratkaisuksista poikkeavalla tavalla.

Ratkaisun skaalautuvuudella

tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin esitetty ratkaisu on hyödynnettävissä muissa Suomen kunnissa. Ratkaisun täytyy lisäksi olla toteuttamiskelpoinen ja sillä on oltava liiketoimintamalli.

1 (välttävä)	2 (tydyttävä)	3 (erinomainen)
Ratkaisun toteuttamiskelpoisuus ei tule riittävän selkeästi esille tai siinä on puutteita eikä kilpailutyön pohjalta voida olettaa, että kyseessä olisi ratkaisu, jota voisi hyödyntää laajasti Suomen kunnissa.	Ratkaisulla on realistinen liiketoimintamalli ja se näyttäytyy erityisen toteuttamiskelpoiselta tai kilpailutyön pohjalta voidaan olettaa, että kyseessä olisi ratkaisu, jota voisi hyödyntää erityisen laajasti Suomen kunnissa.	Ratkaisulla on realistinen liiketoimintamalli ja se näyttäytyy erityisen toteuttamiskelpoiselta ja kilpailutyön pohjalta voidaan olettaa, että kyseessä olisi ratkaisu, jota voisi hyödyntää erityisen laajasti Suomen kunnissa.

Tuomaristo tekee ratkaisuehdotusten arvioinnista kaikkien jäsenten allekirjoittama pöytäkirjan, johon sisältyy ratkaisuehdotusten paremmuusjärjestys ja ansiot, tuomariston huomautukset sekä mahdolliset selventämistä vaativat seikat. Osallistujia voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan tuomariston pöytäkirjaan merkitsemiin kysymyksiin suunnitelmiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi. Tuomariston ja osallistujien välisestä viestinnästä laaditaan yksityiskohtainen pöytäkirja.

Lopullinen päätös voittajista tehdään tuomariston päätöskokouksessa. Päätökset toimitetaan kaikille kilpailuun osallistuneille.

Julkisuus kilpailun aikana

Kilpailijoiden lopulliset kilpailutyöt arvioidaan nimettöminä. Lopullisista kilpailutöistä ei saa käydä ilmi kilpailijan eikä tiimin jäsenten nimitietoja tai muita tietoja, joiden perusteella ratkaisun yhdistäminen kyseiseen kilpailijaan on ilmeistä.

Kilpailutöiden tasapuolisen kohtelun takaamiseksi työt arvioidaan nimettöminä. Kilpailijat sitoutuvat olemaan paljastamatta lopullisen kilpailutyön sisältöjä siten, että kilpailutöiden nimettömyys vaarantuu. Mikäli kilpailijan kilpailutyö paljastuu julkisesti ennen tuomariston päätöstä, voidaan kilpailija sulkea kilpailusta. Edellä todettu ei estä kilpailijoita testaamasta ratkaisujaan tai sen osia esimerkiksi erilaisten testiryhmien kanssa, mikäli kilpailija huolehtii edelleen ratkaisun salassapidosta myös testiryhmän osalta.

Viestinnästä vastaa haastekilpailun aikana Kuntaliitto yhteistyössä Klash-kumppaneiden ja pilottikuntien kanssa. Tiimejä koskevasta viestinnästä keskustellaan kilpailijoiden kanssa.

Kilpailun päättymisen ja hankinta-sopimukset

Suunnittelukilpailut päättyvät, kun voittajat on valittu. Suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien kanssa voidaan tehdä palveluhankintasopimus hankintalain 40 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisesti.

Suomen Kuntaliitto ry neuvottelee suunnittelukilpailujen voittajien kanssa ratkaisuiden kehittämiseen (T&K-vaihe) liittyvistä hankinta-sopimuksista. Hankkeessa on varattu Kuntaliiton T&K -vaiheeseen enintään miljoona euroa. Hankintailmoituksen liitteenä on alustava kuvaus kuntaliiton ja voittavien tiimien välillä tehtävästä sopimuksesta.

Sopimusten lähtökohtana on se, että suunnittelukilpailujen kautta saatavat ratkaisut ovat yleisesti hyödynnettäviä. Ratkaisujen tulee olla joko avoimeen lähdekoodiin perustuvia tai muutoin sellaisia, että niiden hyödyntäminen ilman erillisiä kustannuksia on mahdollista eri puolella Suomea. Tarkemmat sopimusehdot on kuvattu hankintailmoituksen liitteenä olevissa alustavissa sopimusluonnoksissa.

Sopimusten lähtökohtana on se, että jokaisen voittaneen kilpailutyön osalta toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa proof-of-concept esitetystä ratkaisusta pilottikunnassa. Toisessa vaiheessa sopimuskokonaisuutta laajennetaan, mikäli proof-of-concept osoittautuu onnistuneeksi Kuntaliiton määrittämien ehtojen mukaisesti.

Suunnittelukilpailusta tehdään erilliset hankintapäätökset. Hankintasopimuksista julkaistaan jälki-ilmoitus.

Klash

Haastekilpailun avulla löydettävien ratkaisujen hyödyntämistä Suomen kunnissa tukee Suomen Kuntaliitto ry. Suomen Kuntaliitto edistää kuntien uudistumista kansallisella tasolla ja toimii kuntien kehittäjäkumppanina. Klash-haastekilpailun avulla Kuntaliitto yhdistää kuntien sekä yritys- ja järjestökentän toimijat ratkomaan koko Suomen kannalta merkittäviä haasteita.

HANKEYHTEISTYÖSSÄ MUKANA

KL-Kustannus

